

Un exèrcit que no troba voluntaris

Les campanyes a l'Iraq i a l'Afganistan no li van gaire bé, a l'exèrcit més poderós del món. Per això, les forces armades dels Estats Units topen amb moltes dificultats per a trobar voluntaris. Tot plegat es tradueix en uns mètodes de reclutament que no són gaire ben vistos en alguns sectors del país.

L'exèrcit dels Estats Units passa un mal moment per aconseguir soldats. A mig matí, davant un centre de reclutament d'una avinguda molt transitada del barri del Bronx, a Nova York, es pot veure. Un parell de soldats s'estan estona i estona esperant possibles candidats, fins que arriben un parell de joves tímidament interessats a allistar-se. Durant les últimes setmanes del curs escolar han muntat tauletes davant els instituts de zones com el Bronx, Washington Heights o Inwood; barris on viu bona part de la comunitat dominicana i mexicana, famílies de condició social humil que, de mitjana, guanyen uns 20.000 dòlars anuals, poc menys de 15.000 euros. A molts d'aquests joves no els espera res més que el sou mínim quan s'incorporin al món laboral. Per això, aquí, la crida de l'exèrcit obté un ressò sis vegades més gran que als barris més benestants de Nova York. Però no són tan sols raons estructurals les que expliquen aquesta diferència.

Cap nen enrere. Durant la presidència de George W. Bush s'ha introduït una reforma a l'ensenyament amb el lema genèric "No deixar cap nen enrere". A la lletra menuda, s'hi va incloure la condició que els centres d'ensenyament que rebin ajudes del govern federal —per tant, aquells on van les capes més desfavorides socialment—, tenen l'obligació, a més de deixar entrar els reclutadors de l'exèrcit dins el centre, de

facilitar-los dades personals i acadèmiques dels alumnes. Carol Meyers, sindicalista professional i activista d'Acció Comunitària, diu que els alumnes i els seus pares tenen dret a demanar de no ser inclosos en aquestes llistes i a no assistir a les sessions per a captar joves per a l'exèrcit, "però ho han de sol·licitar per escrit i, tot i que els centres els n'han d'assabentar, no hi ha cap mecanisme per a garantir que això es compleixi. Per tant, el dret a la intimitat i a la protecció dels joves és a les mans de directors i professors conscienciats".

Els diners de la guerra

La guerra de l'Iraq ha costat fins ara més 500.000 milions de dòlars als contribuents nord-americans. Uns 1.000 milions són d'impostos recaptats als barris de Washington Heights i Inwood, a Nova York. Segons càlculs de Carol Meyers, amb aquest diners s'haurien pogut donar beques universitàries a 24.000 joves, atenció mèdica a les 80.000 persones del barri que no en tenen i construir 1.200 habitatges de protecció oficial. En canvi, afirma que enguany s'han retallat un 35% els programes d'habitatge i contra la pobresa.

Meyers afegeix que els esforços dels reclutadors no se centren solament en els joves a punt de deixar l'ensenyament de secundària; també hi ha el programa JRTOC, teòricament educatiu i de lideratge, adreçat a joves de 13 anys i 14, sobretot a aquells més susceptibles de deixar els estudis tan bon punt acabin l'etapa obligatòria. "Els ofereixen activitats extraescolars que fins no fa gaire formaven part del programa oficial i els sedueixen amb uniformes bonics. El 40% dels qui hi assisteixen dos anys s'acaben allistant", explica Meyers. També en aquest programa conviden els joves a signar el "Contracte del futur soldat", un document segons el qual s'allistaran a l'exèrcit quan facin 18 anys. "No els diuen que no té cap validesa perquè el signen essent menors. I si, arribat el moment, n'hi ha algun que es desdiiu, l'amenacen i li diuen que incorrerà en un acte deshonorós", assegura aquesta activista.

En una línia semblant, Pegg Rap, un dels responsables de l'associació Ad Hoc Counter Recruitment, afegeix que "els prometen que viatjaran, que viuran aventures i que els donaran beques i una formació que els servirà per al futur". "Però a l'hora de la veritat, a un 65% dels qui demanen beca no els la concedeixen perquè no compleixen uns requisits determinats, i això que per sol·licitar-la els cobren 1.200 dòlars que després no els tornen", afegeix Meyers. Potser per fets com aquests, *The New York Times* publicava l'any passat que més d'un 20% dels reclutadors són investigats per amenaces i falses promeses.

Allistament en canvi de ciutadania. Pel que fa als joves immigrants sense papers, la legislació també s'ha adequat per aconseguir que n'hi hagi més que s'incorporin a files. De primer fou una ordre executiva del president Bush, segons la qual qualsevol persona indocumentada podia demanar la ciutadania el primer dia de servei militar efectiu. Ara s'hi ha d'afegir la pràctica supressió de dos dels tres supòsits per a permetre a una persona en situació irregular d'arreglar el seu estatus. Fins el 2003 podien fer tasques equivalents a sis mesos de servei comunitari, estudiar dos anys en un col·legi o universitat o allistar-se dos anys a l'exèrcit. Les dues

Cindy Sheehan, que va perdre un fill a l'Iraq, planta tantes estaques com soldats morts, al camí de la casa d'estiu del president Bush, a Crawford, l'agost de l'any passat.

primeres opcions s'han eliminat o s'han carregat de molts entrebancs, de manera que gairebé només els han deixat l'exèrcit per posar-se en regla.

Un altre diari, el *Liberation*, apuntava fa poques setmanes que l'exèrcit dels EUA cada vegada és menys escrupolós a l'hora de contractar persones amb antecedents. El rotatiu francès assenyala que l'any passat hi havien ingressat 8.129 persones amb antecedents –robatori, agressions amb agreujants, homicidis involuntaris– que en un altre moment no haurien superat el llistó. Aquesta xifra representa un 10% dels allistats l'any passat i un 65% més dels que havien estat acceptats amb antecedents el primer any de guerra a l'Iraq. Això va dur el *New York Times* a escriure un editorial, fa poc, en què deia que "l'Iraq havia submergit l'exèrcit en

un cercle viciós de declivi en els criteris de reclutament".

Però tot això no surt de franc a l'exèrcit i encara menys als civils iraquians. Davant la justícia dels Estats Units ja han comparegut una vintena d'aquests soldats per fets com ara matances a civils i violacions. Se sap d'una el 2005 a Haditha i de dues més l'any passat a Hamdaniya i Mahmoudiya. Per aquests últims fets, cinc joves van ser jutjats fa

L'any passat, més de 8.000 joves amb antecedents van ingressar a l'exèrcit

poc per un tribunal militar de Kentucky, acusats de violar i assassinar una jove de 14 anys. El principal acusat, Steven Green, va ser condemnat a 100 anys de presó. Havia estat contractat només un any abans, malgrat els antecedents que figuraven al seu historial.

A aquest panorama cal afegir que, segons un estudi fet per científics californians publicat el març passat a la revista *Archives of Internal Medicine*, a una tercera part dels soldats que requereixen assistència mèdica quan tornen, els diagnostiquen malalties mentals o desordres psicosocials, com ara violència domèstica. La tensió constant i la por de ser atacats en qualsevol moment passa factura, i els conflictes de l'Iraq i l'Afganistan ja han deixat seqüeles mentals en 30.000 ex-soldats. Un metge ex-reservista afirma: "Jo tenia 46

“Els reclutadors diuen als joves que a l'Iraq la guerra s'ha acabat”

Sue Niederer va perdre el seu fill Seth a l'Iraq. A diferència de Cindy Sheehan, coneguda com la *Mare Coratge*, que ha decidit abandonar la lluita, Niederer, gairebé igual de popular als Estats Units, no es rendeix. Lluny de sentir-se vençuda, aquesta dona enèrgica i decidida s'ofereix, per mitjà de les pàgines d'EL TEMPS, a venir als Països Catalans a explicar la seva lluita.

—Cindy Sheehan va abandonar la seva lluita fa poc, malalta, decebuda i afirmant que n'havia pagat un preu molt alt. Què en penseu?

—Certament l'ha pagat. En l'activisme, no s'hi val a posar-se malalta. Entenc la seva decepció, que és la mateixa que sentim molts. Vam votar un Congrés demòcrata amb la promesa de fer tornar les tropes a casa i ens ha decebut. A més, la Cindy va perdre el respecte dels polítics en relacionar-se amb grups amb què no s'havia d'haver relacionat, que l'han portada per uns altres camins. Jo també estic decebuda, però continuaré lluitant.

—Continueu anant als instituts a explicar l'experiència del vostre fill? Com reben el vostre missatge els estudiants?

—I tant que hi continuo anant. Els explico que els reclutadors els diran qualsevol cosa per allistar-los, encara que sigui mentida, i que la veritat és una altra. La seva fe cega en aquest país no els permet d'adonar-se de la veritat, però alguns, quan reben la informació, comencen a entendre-ho. Els dic que la guerra els afectarà per sempre més, que és ben cert.

—El *New York Times* publicava fa pocs mesos que més d'un 20% dels reclutadors són investigats per falses promeses i amenaces.

—Modèstia a part, però tinc bona part de culpa d'aquestes investigacions. Ho vaig començar a dir després de la mort del meu fill Seth, però els periodistes americans van trigar dos anys i mig a començar-ho a investigar. Ara, alguns fins i tot han filmat reclutadors dient als joves que la guerra de l'Iraq s'havia acabat.

Sue Niederer amb el seu fill Seth, poc abans que partís cap a l'Iraq, on va morir.

—Cap on creieu que va aquesta guerra?

—Només pot empitjorar; és un altre Vietnam. Com més aviat ens adonem d'això, i que no som els salvadors del món, més bé ens anirà. En alguns països no ens poden ni veure, però al nostre president idiota això no l'importa.

—I la gent, què en pensa? Creuen que la guerra és la solució o tenen uns altres maldecaps?

—La gent creu que la guerra no els afecta directament. Els republicans fan pinya, i es creuen les mentides mútues. Però la guerra no és mai la solució. A l'Afganistan, és més comprensible; Al-Qaida ens havia atacat directament. Però i a l'Iraq? Bush volia envair-lo i va utilitzar l'excusa terrorista de pretext.

—Què els demaneu, als polítics?

—L'únic que voldria és que em diguessin la veritat. Els polítics són com un acudit; diuen allò que creuen que volem sentir i fan allò que volen; pensen només en la seva carrera. I Bush és l'acudit més gros. Volia treure un dictador, i què és ell, si no això? És pitjor que Saddam i que Hitler. Ni el govern no l'atura. Com ha pogut arribar fins aquí, el nostre país?

anys i vaig poder processar bé allò que vaig viure, però la majoria dels soldats són gairebé nens.” Ivone Figueroa és una infermera de l'hospital de veterans del Bronx que fa 17 anys que treballa cada dia amb ex-soldats de la guerra

del Vietnam, una guerra que va acabar fa més de 30 anys. De fet, són el 90% dels seus pacients, però ara també en té de l'Iraq i de l'Afganistan. “Tots som diferents i no reaccionem igual davant una mateixa circumstància. Cada veterà

ha viscut les seves experiències i cadascú les arrossega a la seva manera” diu Figueroa.

Jordi Carreras
Nova York